«Қайтарылған активтерді басқару компаниясы» ЖШС Байқау кеңесінің 2026 жылғы 29 қыркүйектегі № 5 хаттамасымен
БЕКІТІЛДІ

«Қайтарылған активтерді басқару компаниясы» жауапкершілігі шектеулі серіктестігінің
СЫБАЙЛАС ЖЕМҚОРЛЫҚҚА ҚАРСЫ ІС-ҚИМЫЛ САЯСАТЫ

1-тарау. Жалпы ережелер

1. «Қайтарылған активтерді басқару компаниясы» жауапкершілігі шектеулі серіктестігінің сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саясаты (бұдан әрі – Саясат) Қазақстан Республикасының заңнамасына, «Қайтарылған активтерді басқару компаниясы» жауапкершілігі шектеулі серіктестігінің (бұдан әрі – Серіктестік) Жарғысына, ҚР СТ ISO 37001-2025 «Жемқорлыққа қарсы іс-қимыл менеджменті жүйелері. Талаптар және пайдалану жөніндегі нұсқаулық» стандартына және өзге де қолданылатын талаптарға сәйкес әзірленді.

2. Саясат Серіктестіктің жемқорлыққа қарсы іс-қимыл менеджменті жүйесінің (бұдан әрі – СЖҚІҚМ) негізгі құжаты болып табылады, сыбайлас жемқорлық пен жемқорлықтың алдын алу, анықтау және жолын кесу, жемқорлыққа қарсы іс-қимыл мәдениетін қалыптастыру және СЖҚІҚМ -ны үздіксіз жетілдіру бойынша Серіктестіктің бірыңғай қағидаттары мен міндеттемелерін белгілейді.

3. Серіктестік сыбайлас жемқорлық пен жемқорлыққа кез келген нысанда және көріністе тыйым салады және ықтимал пайданың мөлшеріне, қалыптасқан тәжірибеге, құқыққа қайшы әрекеттерден бас тартудың коммерциялық немесе өзге де салдарына қарамастан, сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтарына нөлдік төзімділік қағидатын ұстанады.

4. Саясат Серіктестік қызметінің мақсаттарына, сипатына және ауқымына сәйкес келеді және жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саласындағы мақсаттарды белгілеу, талдау және өзектендіру үшін негіз болып табылады.

5. Саясаттың қолданылуы басқару органының мүшелеріне, жоғары басшылыққа, өзге де лауазымды тұлғаларға және Серіктестіктің барлық қызметкерлеріне олардың атқаратын лауазымына, еңбек қатынастарының сипаты мен ұзақтығына қарамастан қолданылады. Қолданылатын бөлігінде Саясаттың талаптары қатынастардың сипаты мен жемқорлық тәуекелінің деңгейі ескеріле отырып, Серіктестіктің бақылауындағы ұйымдар мен іскерлік серіктестеріне қолданылады.

6. Саясаттың талаптары Серіктестіктің барлық процестеріне, мәмілелеріне, жобаларына және қызмет түрлеріне, оның ішінде активтерді

басқару, өткізу және беру, сатып алу, шарттық, қаржылық, кадрлық және өзге де қызметке, сондай-ақ ақпараттық жүйелер мен электрондық сауда алаңдарын пайдалана отырып жүзеге асырылатын процестерге қолданылады.

2-тарау. Терминдер мен анықтамалар

7. Саясатта Қазақстан Республикасының заңнамасында және ҚР СТ ISO 37001-2025 стандартында көзделген ұғымдар, оның ішінде:

1) жемқорлық – қолданылатын заңнаманы бұза отырып, адамның өз міндеттерін орындауы кезінде әрекет етуіне немесе әрекетсіздігіне ынталандыру немесе сыйақы ретінде тікелей немесе делдал арқылы кез келген құндылықтағы заңсыз артықшылықты ұсыну, уәде ету, беру, қабылдау немесе сұрау;

2) іскерлік серіктес – Серіктестік іскерлік қатынастары бар немесе орнатуды жоспарлап отырған сыртқы тарап;

3) бақылауындағы ұйым – Серіктестік қатысу, шарт, корпоративтік құқықтар немесе өзге де негіздер арқылы тікелей немесе жанама түрде менеджментін бақылауға құқылы ұйым;

4) кешенді тексеру (due diligence) – белгілі бір мәмілеге, жобаға, қызмет түріне, іскерлік серіктеске немесе персоналға қатысты шешімдер қабылдауға жәрдемдесу мақсатында жемқорлық тәуекелінің сипаты мен деңгейін бағалау процесі;

5) сыбайлас жемқорлық тәуекелі (жемқорлық тәуекелі) – сыбайлас жемқорлыққа немесе жемқорлыққа ықпал ететін мән-жайлардың туындау ықтималдығы және олардың іске асырылуының ықтимал салдары;

6) жемқорлыққа қарсы іс-қимыл мәдениеті – Серіктестіктің барлық деңгейлерінде жемқорлықтың алдын алуды, анықтауды және оған төзбеушілікті қолдайтын құндылықтардың, сенімдердің, нормалар мен мінез-құлық үлгілерінің жиынтығы;

7) жемқорлыққа қарсы іс-қимыл функциясы – Серіктестіктің Комплаенс-офицері заңнамада және Серіктестіктің ішкі құжаттарында белгіленген өкілеттіктер шегінде жүзеге асыратын тәуелсіз функция;

8) басқару органы – жоғары басшылықтың қызметін және Серіктестіктің СЖҚІҚМ -ға қатысты міндеттемелерді орындауын бақылауды жүзеге асыратын Серіктестіктің Байқау кеңесі;

9) жоғары басшылық – Серіктестіктің Бас директоры.

8. Терминологияда алшақтықтар болған жағдайда, Қазақстан Республикасының заңнамасын қолдану мақсатында тиісті нормативтік құқықтық актілерде белгіленген мағынадағы ұғымдар пайдаланылады.

3-тарау. Мақсаты, міндеттері және негізгі қағидаттары

9. Саясаттың мақсаты – сыбайлас жемқорлық пен жемқорлық тәуекелдерін тиімді басқаруды қамтамасыз ету, Серіктестіктің, оның лауазымды тұлғаларының, қызметкерлері мен іскерлік серіктестерінің құқыққа қайшы қызметке тартылуына жол бермеу, Серіктестіктің заңды мүдделері мен іскерлік беделін қорғау.

10. Серіктестіктің негізгі міндеттері:

1) Қазақстан Республикасының заңнамасы мен сыбайлас жемқорлыққа және жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саласындағы қолданылатын талаптардың сақталуын қамтамасыз ету;

2) жемқорлыққа қарсы іс-қимыл мәдениетін қалыптастыру және қолдау;

3) сыбайлас жемқорлық пен жемқорлық тәуекелдерін анықтау, бағалау және төмендету;

4) қаржылық және қаржылық емес бақылаудың мөлшерлес шараларын енгізу;

5) күдік туралы хабарлауға арналған қауіпсіз әрі қолжетімді арналардың болуын қамтамасыз ету;

6) хабарламаларды объективті қарау, тексерулер жүргізу және түзету шараларын қабылдау;

7) СЖҚІҚМ-ның жарамдылығын, барабарлығын және нәтижелілігін үздіксіз жетілдіру.

11. Серіктестік заңдылық, нөлдік төзімділік, басшылықтың жеке үлгісі, жемқорлыққа қарсы іс-қимыл функциясының тәуелсіздігі, тәуекелге бағдарланған және мөлшерлес тәсіл, өкілеттіктерді бөлу, ашықтық, адалдық, құпиялылық, өтініш берушілерді қорғау, ден қоюдың бұлтартпастығы және үздіксіз жетілдіру қағидаттарын басшылыққа алады.

4-тарау. Сыбайлас жемқорлық пен жемқорлыққа тыйым салу

12. Серіктестіктің басқару органының мүшелеріне, жоғары басшылығына, лауазымды тұлғаларына және қызметкерлеріне жеке өзі немесе делдалдар арқылы өзіне немесе үшінші тұлғаларға заңсыз мүліктік немесе мүліктік емес артықшылықты ұсынуға, уәде етуге, беруге, табыстауға, талап етуге, бопсалауға, қабылдауға немесе қабылдауға келісуге тыйым салынады.

13. Саясаттың 12-тармағында көзделген тыйым мыналарды да қамтиды:

1) пара беру және коммерциялық сатып алу;

2) мемлекеттік және өзге де заңды қызметтер үшін ресми белгіленген төлемдерді қоспағанда, формальдылықтарды жеңілдету үшін төлемдер жасау;

3) әрекет, әрекетсіздік, қамқорлық көрсету, шешім қабылдау немесе артықшылық беру үшін жасырын сыйақы беру;

4) сыйлықтарды, қонақжайлылықты, қайырымдылық көмекті, демеушілікті, жұмысқа орналастыруды, жеңілдіктерді, қызметтерді немесе өзге де игіліктерді заңсыз ықпал ету мақсатында пайдалану;

5) Серіктестіктің атынан, мүддесінде немесе пайдасына, оның ішінде іскерлік серіктестер арқылы тыйым салынған әрекеттерді жасау.

14. Коммерциялық мақсатқа сәйкестік, басшының нұсқауы, іскерлік айналым дәстүрі, бәсекелестердің әрекеттері немесе мәміледен айырылып қалу ықтималдығы Саясат талаптарын бұзуды ақтауға негіз болып табылмайды.

15. Серіктестік заңсыз артықшылық алу мақсатында саяси партияларды, қоғамдық бірлестіктерді немесе өзге де тұлғаларды қаржыландыруға жол бермейді. Қайырымдылық және демеушілік көмек тек заңды негіздерде, ашық түрде, тиісті келісуден кейін және заңсыз ықпал ету мақсаты болмаған жағдайда ғана көрсетіледі.

5-тарау. Көшбасшылық және жемқорлыққа қарсы іс-қимыл мәдениеті

16. Басқару органы СЖҚІҚМ -ны енгізу мен оның нәтижелілігіне тиісті қадағалауды жүзеге асырады, Саясатты бекітеді, жоспарланған уақыт аралықтарында СЖҚІҚМ-ның жұмыс істеуі туралы ақпаратты алады және талдайды, сондай-ақ жеткілікті ресурстар бөлінуін талап етеді.

17. Жоғары басшылық СЖҚІҚМ-ны енгізу және оның талаптарға сәйкестігі үшін жалпы жауапкершілікте болады, оның талаптарының Серіктестіктің процестеріне интеграциялануын, қажетті ресурстардың болуын, жоспарланған нәтижелерге қол жеткізуді, сондай-ақ басшылар мен қызметкерлерге қолдау көрсетуді қамтамасыз етеді.

18. Басқару органы, жоғары басшылық және барлық деңгейдегі басшылар адал мінез-құлыққа белсенді, айқын, дәйекті және тұрақты бейілділігін көрсетеді, жеке үлгісімен Саясатты қолдайды және СЖҚІҚМ -ның беделіне нұқсан келтіретін әрекеттерге жол бермейді.

19. Құрылымдық бөлімшелердің басшылары өздері жетекшілік ететін процестерде Саясаттың сақталуын қамтамасыз етеді, тәуекелдерді бағалауға және бақылау шараларын іске асыруға қатысады, адал хабарлауды ынталандырады және бұзушылықтарды жасыруға немесе өтініш берушілерге қысым көрсетуге жол бермейді.

20. Серіктестік персоналдың атқаратын функциялары мен жемқорлық тәуекелінің деңгейін ескере отырып, оны тұрақты түрде хабардар етуді, оқытуды және хабардар болу деңгейін арттыруды қамтамасыз етеді.

6-тарау. Жемқорлыққа қарсы іс-қимыл функциясы

21. Серіктестікте жемқорлыққа қарсы іс-қимыл функциясын атқарушы органнан, жоғары басшылықтан және Серіктестіктің өзге де лауазымды

тұлғаларынан тәуелсіз және басқару органына есеп беретін Комплаенс-офицер жүзеге асырады.

22. Комплаенс-офицер тиісті құзыретке, мәртебеге, өкілеттіктерге және ресурстарға ие болуға, басқару органына тікелей қол жеткізу мүмкіндігі болуға, сондай-ақ заңнама талаптарын сақтай отырып, өз функцияларын орындауға қажетті қызметкерлерге, ақпарат пен құжаттарға қол жеткізе алуға тиіс.

23. Комплаенс-офицер:

1) СЖҚІҚМ-ны әзірлеу мен енгізуге қадағалауды жүзеге асырады;

2) басқару органына, жоғары басшылыққа, лауазымды тұлғаларға және қызметкерлерге СЖҚІҚМ мәселелері бойынша кеңес береді;

3) жемқорлық тәуекелдерін басқару мақсатында СЖҚІҚМ -ның жарамдылығын, барабарлығын және нәтижелілігін бағалайды;

4) мәселелерді қарауды және СЖҚІҚМ -ға өзгерістер енгізуді бастамашылық етеді;

5) ішкі құжаттарда белгіленген тәртіппен және мерзімдерде басқару органына есептер ұсынады;

6) белгіленген тәртіппен жемқорлыққа қатысты елеулі немесе жүйелі күдіктер мен жағдайлар туралы басқару органына дереу хабарлайды.

24. Комплаенс-офицердің кәсіби қорытындыларына араласуға, оның басқару органына қол жеткізуін шектеуге, мүдделер қақтығысын туындатуға немесе функцияларын адал орындауына байланысты оған қатысты қолайсыз шаралар қолдануға жол берілмейді.

7-тарау. Тәуекелдерді бағалау, мақсаттар және жоспарлау

25. Серіктестік белгіленген уақыт аралықтарында, сондай-ақ қызметіндегі елеулі өзгерістер кезінде сыбайлас жемқорлық пен жемқорлық тәуекелдерін бағалайды, тәуекел факторларын айқындайды, тәуекелдердің сипаты мен деңгейін бағалайды және оларды төмендету жөніндегі басымдықтар мен шараларды белгілейді.

26. Мәнмәтінді талдау кезінде сыртқы және ішкі факторлар, мүдделі тараптар, қолданылатын талаптар, ұйымдық құрылым, қызмет моделі, мәмілелердің сипаты және іскерлік серіктестермен өзара іс-қимыл ескеріледі. Серіктестік климаттың өзгеруі СЖҚІҚМ үшін өзекті фактор болып табылатынын айқындайды.

27. Тәуекелдерді бағалау қолданылу дәрежесіне қарай активтерді басқару мен өткізуді, сатып алуды, шарттық және қаржылық операцияларды, кадрлық шешімдерді, мемлекеттік органдармен, бақылауындағы ұйымдармен, іскерлік серіктестермен өзара іс-қимылды және Серіктестіктің өзге де процестерін қамтиды.

28. Серіктестік жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саласындағы мақсаттарды тиісті функциялар мен деңгейлер бойынша белгілейді. Мақсаттар Саясатқа

сәйкес келуге, мүмкіндігінше өлшенетін, қол жеткізуге болатын, мониторинг жүргізуге, хабардар етуге және өзектендіруге жататын болуға тиіс.

29. Мақсаттарға қол жеткізуді жоспарлау кезінде қажетті іс-шаралар, ресурстар, жауапты тұлғалар, мерзімдер және нәтижелерді бағалау тәсілдері айқындалады. Жауапкершілік шараларын уәкілетті тұлғалар тек Қазақстан Республикасының заңнамасына және Серіктестіктің ішкі құжаттарына сәйкес қолданады.

8-тарау. Кешенді тексеру

30. Бағалау нәтижелері бойынша жемқорлық тәуекелінің деңгейі төмен деңгейден жоғары екені анықталған жағдайда, Серіктестік белгілі бір мәмілелерге, жобаларға, қызмет түрлеріне, іскерлік серіктестермен қолданыстағы немесе жоспарланатын қатынастарға, сондай-ақ персонал мен лауазымдардың белгілі бір санаттарына қатысты мөлшерлес кешенді тексеру жүргізеді.

31. Кешенді тексеру жемқорлық тәуекелінің сипаты мен деңгейін бағалау және негізделген шешім қабылдау үшін жеткілікті ақпарат алуды қамтамасыз етуге тиіс. Оның көлемі, тереңдігі және кезеңділігі тәуекел деңгейін ескере отырып айқындалады.

32. Кешенді тексеру нәтижелері құжатталады және белгіленген кезеңділікпен, сондай-ақ елеулі жаңа ақпарат пайда болған немесе мән-жайлар өзгерген кезде өзектендіріледі.

33. Теріс ақпарат, мәліметтерді ұсынудан бас тарту, тексеруді аяқтау мүмкіндігінің болмауы немесе басқаруға келмейтін тәуекелдің болуы тиісті қатынастарды немесе қызметті бастау, жалғастыру, өзгерту, тоқтата тұру немесе тоқтату туралы шешім қабылдау кезінде ескеріледі.

9-тарау. Қаржылық және қаржылық емес бақылау шаралары

34. Серіктестік жемқорлық тәуекелдерін басқару үшін қаржылық бақылаудың мөлшерлес шараларын енгізеді, оның ішінде операцияларды тиісті келісуді, өкілеттіктерді бөлуді, төлемдердің заңдылығы мен мақсатын растауды, есепке алудың анықтығын және растаушы құжаттардың сақталуын қамтамасыз етеді.

35. Қаржылық емес бақылау шаралары сатып алу, активтерді басқару және өткізу, шарттық, кадрлық, құқықтық және өзге де қызмет түрлерінде қолданылады және шешімдер қабылдаудың ашық өлшемшарттарын, өкілеттіктерді тексеруді, құжаттауды, мүдделер қақтығысын болдырмауды және белгіленген рәсімдердің сақталуын бақылауды қамтиды.

36. Шешімдер қабылдау жөніндегі өкілеттіктер тәуекел деңгейі, құзыреттілік, міндеттерді бөлу және маңызды шешімдерге бір адамның бақылаусыз ықпал ету мүмкіндігін болдырмау ескеріле отырып беріледі.

37. Серіктестік СЖҚІҚМ -ға қатысы бар сырттан жеткізілетін процестердің, өнімдер мен көрсетілетін қызметтердің бақылауын жемқорлық тәуекеліне мөлшерлес көлемде қамтамасыз етеді.